

Рэнесанс бібліятэкі

Як адпавядаць рэаліям інфармацыйнага грамадства, павысіць у чатыры разы наведвальнасць і запатрабаванасць універсітэцкай бібліятэкі, ведаюць у БДУ.

Традыцыі і інавацыі

«У бібліятэцы павінна быць жыццё», – сцвярджае дырэктар Фундаментальнай бібліятэкі БДУ **Уладзімір Кулажанка**, разважаючы пра месца і задачы ўніверсітэцкай бібліятэкі ў лічбавым асяроддзі. Гістарычна склалася, што бібліятэка з'яўляецца месцам «ціхіх» заняткаў. «Мы ж паспрабавалі адысці ад стандартнага погляду і стварыць атмасферу ўзаемадзеяння і камунікацыі. Мы дазволілі нашым студэнтам тут размаўляць».

Інфармацыя сыходзіць у лічбавую прастору, а разам з ёй і студэнт паглыбляецца ў гаджэт. «Мы сталі прадумваць шляхі „звароту“ моладзі ў чытацкае асяроддзе і шукаць рашэнні гэтай праблемы. Выснова была адна – гэта стварэнне ўнікальнай пляцоўкі, дзе ёсць традыцыі і інавацыі».

Сёння БДУ мае адну з найлепшых у свеце электронных бібліятэк. Паводле міжнароднага рэйтынгу Transparent Ranking of Repositories, яна займае трэцяе месца сярод універсітэцкіх бібліятэк і 12 – у сусветным топ-лісце. Сярод ачынных ВНУ БДУ мае найбольш поўную падпіску на навуковыя электронныя рэсурсы і забяспечвае доступ больш чым да 30 рэфератыўных і паўнатэкставых баз даных, такіх як Scopus, Web of Science, Springer Link, ScienceDirect, EBSCO і інш. Тут размяшчаюцца найбольш аўтарытэтныя публікацыі навукоўцаў з усяго свету. Кожны студэнт і супрацоўнік БДУ абсалютна бясплатна можа пазнаёміцца з найбольш уплывовымі даследаван-

Уладзімір Кулажанка

нямі сусветнага ўзроўню. «Такім чынам, для нашых карыстальнікаў мы прывабныя сваім эксклюзівам і перавагай перад сусветным павуціннем. Бо шматлікія даступныя ў БДУ інфармацыйныя крыніцы закрыты для карыстальнікаў у інтэрнэце», – падкрэслівае Уладзімір Кулажанка. Акрамя таго, супрацоўнікі бібліятэкі актыўна кансультуюць акадэмічны персанал універсітэта па пытаннях публікацыйнай актыўнасці, фарміравання лічбавага партфоліа навукоўца, а таксама эфектыўнага лічбавага прасоўвання вынікаў навуковай дзейнасці.

Ад віртуальнасці да рэальнасці

У БДУ ролю цэнтра бібліятэкі выконвае навуковая зала ў галоўным корпусе ВНУ. Гэта найбуйнейшы адкрыты фонд спецыялізаванай літаратуры ў Беларусі. У свабодным доступе тут знаходзіцца больш за 65 тысяч асобнікаў розных выданняў і перыядыкі.

Перад кіраўніцтвам бібліятэкі стаяла велізарная задача «прыручыць» студэнта да бібліятэкі. Рашэнню спрыяў і рамонт, завершаны ў чытальнай зале ў канцы 2018 года. «Важным было не толькі

абнаўленне сцен, падлогі і вокнаў. Трэба было па-іншаму арганізаваць прастору з улікам менталітэту і запатрабаванняў сучаснага студэнта», – дзеліцца сакрэтамі кіраўнік Фундаментальнай бібліятэкі.

Над новым вобразам навуковай залы працавалі запрошаныя дызайнеры факультэта сацыяльна-культурных камунікацый БДУ. Яны прапанавалі каляровае афармленне і выкарыстанне ў якасці дэкору сцен студэнцкіх мастацкіх працы.

Галоўнай навіной стала дзеленне прасторы залы на зоны рознай актыўнасці. Так утварыліся «гучная» пляцоўка для настольных гульняў, зносінаў, працы над навукавымі або грамадскімі праектамі, стартап-ідэямі і «ціхія» месцы для падрыхтоўкі да заняткаў, вывучэння літаратуры. Навуковая зала пасля рамонтнага павялічылася да 70 пасадачных месцаў. На працоўных месцах усталяваны камп'ютары, забяспечаны доступ да бесправаднага інтэрнэту.

Да 500 наведвальнікаў у дзень, і гэта не мяжа

«Мы імкнемся стварыць камфортныя ўмовы на любым этапе наведвання бібліятэкі і задаволіць любую

патрэбу нашых чытачоў. Немагчыма ўявіць запатрабаванасць бібліятэкі з фанернымі партамі і крэсламі. Студэнтам неабходна крэатыўная прастора. Усё павінна спрыяць раскрыццю яго творчай асобы і патэнцыялу», – упэўнены дырэктар.

Цяпер па ўсім свеце актыўна ствараюцца розныя стартап-цэнтры, каворкінгі і фаблаб-платформы. «Гэтыя гучныя назвы хаваюць тое, што сёння мае БДУ, – бібліятэку. Тут ёсць уся неабходная інфраструктура: інтэрнэт, друкарскі цэнтр, 3D-прінтар, фактычна, той функцыянал каворкінгу, за які даводзіцца плаціць», – рэзюмуе дырэктар. Гэта ўнікальнае асяроддзе стала магнітам для навучэнцаў і выкладчыкаў. За апошні год колькасць наведвальнікаў толькі навуковай залы ўзрасла да 500 чалавек у дзень, што ў чатыры разы перавышае паказчыкі леташняга гадоў.

Маркетынговая кліент заўсёды мае рацыю»

Шматгадовая праца Фундаментальнай бібліятэкі БДУ даказвае, што лічбавыя тэхналогіі не выцясняюць, а спрыяюць якаснай змене бібліятэчных паслуг, паляпшэнню камунікацый паміж персаналам і чытачамі. Выконваючы традыцыйную функцыю інфармацыйнага забеспячэння навуцальнага працэсу, бібліятэцы ўдаецца адпавядаць актуальным запытам чытачоў, актыўна кантактаваць з імі, у тым ліку ў віртуальным асяроддзі.

Па словах кіраўніка, бібліятэка, з пункта погляду маркетынгу, такая ж арганізацыя абслугоўвання, як добрае кафэ ці крама, і тут варта выкарыстоўваць тыя ж прынцыпы і падыходы. «Магчыма, гэта не заўсёды адпавядае менталітэту некаторых бібліятэкараў, але для нас прынцыповая пазіцыя – выключна ветлівае стаўленне да нашых карыстальнікаў, нават калі яны часам заходзяць у куртках ці з заплечнікамі. У нас дзейнічае зала-тое правіла абслугоўвання: „кліент

заўсёды мае рацыю». Усе ініцыятывы па паляпшэнні працы, якія з'яўляюцца ў нашай бібліятэцы, зыходзяць ад нашых супрацоўнікаў. Яны ўкладваюць сябе, ахвяруюць вольным часам, імкнучы стварыць атмасферу хатняй утульнасці, нават частуюць студэнтаў хатняй выпечкай, цукеркамі, гаваюць чорны і травяны лячэбны чай». У «гучнай» зоне ёсць бойлер для нагрэву вады, мікрахвалевае печ. Так утварыўся «фуд-кут», дзе кожны ахвотнік можа прыгатаваць чай, каву ці разагрэць ежу. «Цяпер я назіраю, як моладзь праводзіць на нашай пляцоўцы дні нараджэння і іншыя значныя святы. І гэта вельмі радуе. Ёсць адчуванне задавальнення, спакою і даверу студэнта. Гэта таго варта».

Гутарыла
Паліна ДАЎГЛЕНКА

ДАВЕДКА

Фундаментальная бібліятэка БДУ заснавана 23 мая 1921 года. У верасні 1922 года пастановай Саўнаркама БССР была ператворана ў «Беларускую дзяржаўную ўніверсітэцкую бібліятэку». У 1926 годзе было прынята рашэнне пра вылучэнне Дзяржаўнай бібліятэкі (цяпер – Нацыянальная бібліятэка) са складу БДУ. Фундаментальная бібліятэка працягнула сваю працу як універсітэцкая.

У наш час фонд ачынных і замежнай літаратуры складае каля 2 млн дакументаў. Да паслуг чытачоў прадстаўлена 15 інфармацыйных зал, размешчаных у 10 карпусах універсітэта. Штогод фіксуецца больш за 1,3 млн зваротаў да інфармацыйных рэсурсаў бібліятэкі.

